

Från lokal gängkriminalitet till transnationell brottslighet

En studie av det ökända Mara Salvatrucha

Abstract

During the last few decades so called “street gangs” have gained more and more power in both the United States and Central America. Mara Salvatrucha, a Los Angeles based gang, today has a strong presence in several American countries. This essay attempts to understand this development and poses the question: what makes street gangs turn into transnational crime organizations? The essay is based on a theoretical viewpoint in which both Marxism and Social Constructivism is applied in order to gain a deeper understanding of the mechanisms behind transnational crime. The paper concludes that both theoretical perspectives have great merits in application but with different focus points. Marxism sees the explanation to Mara Salvatruchas recent proliferation as a consequence of the capitalist system, globalization, and in the neoliberal agenda that has penetrated much of American society. Social Constructivism, with a theoretical focus on securitization theory, finds the explanation in authorities, medias and society’s way of depicting and viewing both the gang itself but also the Hispanic community in the US.

Which perspective that is most favorable in a study greatly depends on both the aim and methodology of the study but also on the ontological and epistemological viewpoint of the writer.

Nyckelord: Mara Salvatrucha, MS-13, gatugäng, marxism, socialkonstruktivism, säkerhetsiseringsteori.

Antal ord: 10 800

Innehållsförteckning

1	Inledning	2
1.1	Frågeställning och syfte	2
1.2	Disposition	3
2	Tillvägagångssätt	4
2.1	Metod	4
2.2	Val av fall	5
2.3	Begrepp	5
2.3.1	Latino och Hispanic	5
2.3.2	Gatugång	5
2.3.3	Organiserad brottslighet	6
2.3.4	Transnationell.....	6
2.4	Material	6
3	Mara Salvatrucha	7
4	Teori	9
4.1	Marxism	9
4.1.1	Maktvakuum.....	9
4.1.2	Utanförskap	11
4.2	Socialkonstruktivism.....	12
4.2.1	Säkerhetisering	12
5	Applicering Marxism	14
5.1	Maktvakuum/Strukturnivå	14
5.2	Utanförskap/Individnivå.....	15
6	Applicering Socialkonstruktivism	18
6.1	Militära sektorn/Strukturnivå	18
6.2	Sociotala sektorn/individnivå.....	19
7	Jämförelse	22
8	Slutsats	25
9	Referenser	26

1 Inledning

Sommaren 2003 i Norra Virginia USA; en ung kvinna mördas brutalt med upprepade knivhugg och får sitt huvud nästan helt avskuret. December 2004 i Honduras; en buss stoppas på en lerig väg och beskjuts med automatvapen, 28 civila dör – mestadels kvinnor och barn. Sommaren 2008 i San Fransisco; en pappa och hans två barn skjuts ner efter att deras bil tillfälligt hindrat en man att göra en vänstersväng på en smal väg (Campo-Flores m.fl. 2005; Kraul & Lopez & Connell 2005; Van Derbeken 2008).

Tre våldsamma brott på vitt skilda platser men med en sak gemensamt; förövarna tillhör det ökända gänget Mara Salvatrucha (MS-13). Ett gäng som har av media inte bara fått titeln Amerikas farligaste gäng men även världens farligaste (Buckley 2007). Gängrelaterad brottlighet har länge varit ett stort problem i många av USA:s städer. På senare år har dock några gäng transformerats från lokala eller nationella grupper till att bli transnationella kriminella organisationer. Ett sådant gäng är Mara Salvatrucha. Denna organisation, bildad på Los Angeles gator, har idag starka fästen både i USA och i flertalet Sydamerikanska länder (Cruz 2010:382). Denna utveckling har varit relativt snabb och får implikationer för länders säkerhet i regionen. Gänget är idag en maktfaktor som allvarligt utmanar statens våldsmonopol. Mara Salvatruchas expansion och verksamhet bedöms idag vara ett sådant hot att gänget är högsta prioritet för den avdelning av FBI som hanterar organiserad brottlighet. Samtidigt har gängkriminaliteten i delar av Mellanamerika nått ofattbara proportioner. I El Salvador tros till exempel över 50 % av morden begångna under enbart ett halvår i 2008 vara resultatet av gängbrottslighet (Campo-Flores m.fl. 2005, Cruz 2010: 382). Hur kan vi förstå denna utveckling? Forskningen inom detta område, som dominerande är gjord av sociologer, saknar en teoretisk infallsvinkel för att förklara gängens expansion. För att på djupet förstå gängs utveckling i ett bredare teoretiskt perspektiv krävs det en mer utpräglad statsvetenskaplig utgångspunkt, något som idag saknas. Hur kan man teoretiskt förklara att MS-13 och andra gäng kunnat växa sig så starka? Jag vill genom detta öka förståelsen för hur transnationella gäng utvecklas och etableras.

1.1 Frågeställning och syfte

Gängkulturen i amerikanska städer har länge varit etablerad, men idag kan det ses en ny utveckling hos några av dessa organisationer. Ett fåtal av dessa gäng har upplevt en närmast explosionsartad tillväxt både inom och utanför USA:s gränser. Denna internationalisering som vissa gäng har genomgått tillskrivs ofta den massdeportering av gängmedlemmar som USA genomförde på 1990-talet (Seelke 2011:88, Cruz 2010: 385-386). Denna förklaring är dock bristfällig då den inte ger någon närmare förklaring av de mekanismer som ligger bakom. Vilka faktorer har varit avgörande för att deporteringen har skett och varför har den fått de konsekvenser som vi idag kan se? För att undersöka detta närmare gör jag en teoriprovande undersökning där jag ställer två teoretiska perspektiv mot varandra för att se

vilket som bäst kan förklara den utveckling som skett. Dessa perspektiv är marxism och socialkonstruktivism. Dessa är valda då jag anser att de båda behandlar samhälliga strukturer men fokuserar på olika aspekter, marxism är ett perspektiv som framförallt är intresserat av det övergripande ekonomiska systemet. Socialkonstruktivismen fokuserar istället på identiteter och de enskilda aktörernas relationer mot systemet. Jag anser att dessa två perspektiv därmed ger undersökningen en bred teoretisk infallsvinkel och möjliggör för mig att angripa frågeställningen från olika håll. Jag har valt att inte använda mig av de väletablerade perspektiven realism och liberalism då jag anser att dessa fokuserar allt för mycket på statnivå för att vara givande i en undersökning som behandlar en icke-statlig organisation. Följaktligen är min frågeställning som följer:

- Hur kan lokala gatugängs tillväxt och transformation till transnationella kriminella organisationer förstås utifrån ett marxistiskt och ett socialkonstruktivistiskt perspektiv?

Jag kan sägas ha tre ambitioner i mitt arbete, dels beskriver jag situationen och empiriskt klargör hur utvecklingen för MS-13 har gått till. Jag applicerar även de teoretiska perspektiven för att förklara och förstå de skeenden som jag undersöker. Men framförallt prövar jag hållbarheten i de två perspektiven och försöker genom min fallstudie att avgöra vilket perspektiv som är mest givande för vidare studier av gäng och internationalisering.

1.2 Disposition

Jag har valt att dela upp min uppsats i fem huvudsakliga delar: metod, empiri, teori, analys och jämförelse. I första delen går jag igenom hur jag i uppsatsen besvarar min frågeställning och vilka metodologiska val jag har gjort. Jag tydliggör även vilka begrepp jag använder och inkluderar en närmare definiering av dessa. Därefter följer ett avsnitt som behandlar mitt empiriska material och som djupdyker i mitt fall; MS-13. I den teoretiska delen går jag igenom de två övergripande teorierna marxism och socialkonstruktivism. Samt går djupare in på delar av teoribildningen inom dessa två perspektiv. Jag har valt att dela in mina teorier i två analysnivåer, struktur och individ. Detta för att underlätta en jämförelse. Det bör dock ha i åtanke att jag med individnivån inte har någon avsikt att fokusera på någon enskild individ. Individnivån denoterar enbart att jag analyserar ur ett *bottom-up* perspektiv i högre grad än under de avsnitt jag kallar för strukturnivå.

Sedan följer en analys där jag knyter an mina teoretiska utgångspunkter till mitt empiriska fall och utforskar MS-13 ur mina två teoretiska perspektiv. I min slutliga jämförelse tolkar jag mina resultat i relation till varandra för att kritiskt avgöra vilket perspektiv som är mest givande i en undersökning av transnationella gäng.

2 Tillvägagångssätt

2.1 Metod

Min ambition är att göra en förklarande fallstudie, som sådan finns det olika val i utförande. Framförallt kan det urskiljas tre sorters studier; teoriprovande, teorikonsumerande och teoriutvecklande (Esaiasson m.fl. 2007:38). Jag använder mig i huvudsak av en teoriprovande metod där jag ställer två konstaterande perspektiv emot varandra för att undersöka min fråga. Dessa perspektiv är marxism och socialkonstruktivism. Min undersökning tar således formen av en teoriprovande fallstudie som fokuserar på gänget Mara Salvatrucha. Jag använder mig av den såkallade enstaka fallstudien för att undersöka händelseförloppet på ett djupgående sätt över tid.(Teorell & Svensson 2007:82).

En fallstudie ger mig möjlighet att sätta mig in i många olika aspekter att problematiken och på ett ingående sätt applicera och pröva marxismen och socialkonstruktivismen på mitt fall, något en komparativ undersökning i detta läge inte skulle möjliggöra. Uppsatsen har dock ett starkt komparativt element då jag ställer de teoretiska perspektiven mot varandra. Problemet med en fallstudie av detta slag blir att det finns svårigheter med att yttra sig generellt och att vara säker på orsaksförhållandet. Viktigt är dock att poängtera att mina resultat gällande MS-13 inte kan användas för generalisering på andra gäng. Istället är det min teoretiska prövning som kan vara föremål för en vidare generalisering. Stor försiktighet måste dock påvisas i en ambition att generalisera. Det är svårt att belägga samband med få fall och att med säkerhet fastställa kausalitet. Det finns ingen garanti att de x som hittas och som tycks förklara mitt y inte är slumpmässiga eller idiosynkratiska. Det går heller aldrig att utesluta mätfel. I många fall är det ett flertal x som påverkar y vilket också gör det svårt att belägga samband. En allt för deterministiska kausalitetssyn anser jag dock inte vara fruktbar inom samhällsvetenskapen. Istället förespråkar jag en mer probabilistisk syn på kausalitet. Alltså att man endast kan kräva belegg för att x ändrar sannolikheten för y (Teorell & Svensson 2007: 241). Jag anser det inte möjligt att uppnå en perfekt sanning eller beskrivning av verkligheten. Förhoppningsvis kan jag ta mig ett steg närmare en ”sanning” och kunna fastställa kausalitet i rimligtvis hög grad. Det bör dock ha i åtanke att detta är en teoriprovande uppsats och som sådan är det inte min ambition att uppnå en perfekt förklaring av hur gäng blir transnationella. Min ambition är endast att ställa två kontrasterande perspektiv mot varandra för att avgöra deras framgång i att förklara min frågeställning. Jag kommer således att ta på mig två olika teoretiska glasögon och beskriva och analysera mitt fall, färgad av dessa två glasögon. Det bör därför också ha i åtanke att varje delanalys inte eftersträvar objektivitet i den striktaste mening utan mitt syfte är att utföra analyser som är färgade av det teoretiska perspektiv som för stunden används.

2.2 Val av fall

De antal gäng som har genomgått en fullständig och storskalig övergång från lokalt gäng till transnationell aktör är få. Valet av Mara Salvatrucha är baserat på att de tillhör denna begränsade skara och är ett av de gäng som kan sägas ha lyckats bäst i sin expansion. I detta sammanhang brukar framförallt två gäng omtalas som har en så pass storskalig internationalisering; Mara Salvatrucha och the 18th Street Gang (M-18) Dessa har många likheter, båda kommer från Los Angeles och har framförallt så kallade Hispanics som medlemmar (Franco 2008). Mitt slutliga val av Mara Salvatrucha grundar sig på deras större mediala genomslag än M-18. Informationen och diverse material om Mara Salvatrucha är därmed sannolikt mer omfattande än för M-18 vilket underlättar en djupare analys.

2.3 Begrepp

Här listas ett antal nyckelbegrepp i uppsatsen som kräver en närmare definition. I min uppsats kommer jag vid vissa tillfällen använda mig av engelska begrepp. I de fall då detta förekommer är det för att det inte existerar någon etablerad svensk översättning och jag upplever det gå förlorat information i en översättning.

2.3.1 Latino och Hispanic

I det svenska språket finns det inget väletablerat begrepp för den språkliga folkgrupp som i USA brukar kallas Latino eller Hispanics. Därför kommer jag konsekvent i min uppsats använda mig av båda begreppen när jag omtalar denna grupp. Båda termer denoterar i dagligt tal alla spansktalande människor från Syd- och Mellanamerika (Oxford English Dictionary).

2.3.2 Gatugäng

Inom litteraturen över gäng finns det stora variationer i vad forskare, stater och myndigheter tycker anser ska konstituera ett gäng eller gatugäng. Det finns stora svårigheter med att nå fram till en allmängiltig och varaktig definition av gatugäng. Inom den postmoderna ungdomskulturen i dagens samhälle skiftar identiteter i snabb takt och det samma gäller för gängidentiteter. Gäng har ingen statisk, klart definierad struktur och detta har resulterat i en uppsjö av definitioner (Hagedorn 2008: 30). Jag kommer dock utgå från en definition som presenteras av Malcome W. Klein och Cheryl L. Maxson i deras bok *Street Gang Patterns And Policys* (2006). Det är en definition som är allmänt vedertagen i mycket forskning om gäng (efter egen översättning); "Gatugäng är någon form av varaktig, gatuorienterad ungdomsgrupp där illegal verksamhet är en del av gruppens identitet" (Klein & Maxson 2006: 4) Med detta menas alltså att gänget måste existera i åtminstone några månader; medlemmarna behöver inte vara samma men gruppen som sådan måste finnas kvar. Denna grupp har sin samlingspunkt utanför hem, arbete, skola; det vill säga på gator, parker m.m. Ordet ungdomar används här i vid bemärkelse, många gäng har medlemmar i tjugo- och trettioårsåldern, men medelåldern är ofta lägre (Klein & Maxson 2006: 4). Detta är en relativt

bred definition som kan inkludera många olika sorters grupper, inte bara de grupper som kanske normalt associeras med termen gäng. Denna definition anser jag dock vara lämplig då den är smal nog att inkludera de fundamentala dragen hos gatugäng men inte bred nog att inkludera alla sorters kriminella grupper. Jag kommer därför att använda mig av denna definition.

2.3.3 Organiserad brottslighet

I denna uppsats kommer det termen organiserad brottslighet användas som en paraplyterm för all sorts kriminell verksamhet som innefattar ett viss mått av organisation. Gatugäng kan därmed sägas vara inkluderad i denna term, liksom maffia och knarkkarteller.

2.3.4 Transnationell

Ett centralt begrepp i min undersökning är transnationell. Jag kommer använda mig av begreppet för att beskriva när en organisation eller grupp har verksamhet i fler än ett land. Enbart enstaka handlingar eller brott i ett annat land konstituerar inte som transnationellt utan för att en organisation ska anses vara transnationell ska de ha etablerad närvaro i två eller flera länder.

2.4 Material

Då min uppsats har en teoretisk ansats använder jag mig i huvudsak av sekundärmaterial i form av böcker och vetenskapliga artiklar, dessa är till stor del skrivna av sociologer men även forskare från andra områden. Jag använder mig även i viss utsträckning av statliga rapporter från USA, bland annat en rapport till Kongressen (se Franco 2008). Det förekommer även material hämtat från dagstidningar.

Viktigt att påpeka är att vissa författare som jag i min uppsats sorterar in under en viss teoribildning inte nödvändigtvis bekänner allt sitt material till den teoriinriktningen. Jag har dock valt att använda vissa av deras tankar under den rubriken då jag anser att dem vara i linje med det perspektivet.

3 Mara Salvatrucha

När man behandlar kriminella gäng är det viktigt att ha i åtanke att informationen kring dessa grupper ofta är kantad av myter, rykten och felaktiga uppgifter. Detta för att det handlar om kriminella organisationer som varken skriver ner sin historia eller lättvindigt tillåter insyn i sin organisation (Costa & Costa 2007: 13). Försiktighet måste därför påvisas när det gäller det empiriska materialet.

Mara Salvatrucha, av media dubbat världens farligaste gäng, föddes ur våld. Under 1980-talet pågick ett blodigt inbördeskrig i El Salvador. Ett inbördeskrig där USA bidrog med mycket pengar för att besegra vänstergerillan (FMLN). En omfattande militarisering av samhället följde (Costa & Costa 2007:6-8). Konflikten ledde till att hundratusentals människor flydde till säkerhet och stabilitet i USA; både som politiska flyktingar och ekonomiska flyktingar. Bland de som flydde och de som blev kvar fanns även tusentals förre detta soldater som spenderat större delen av sina liv i krig och som nu stod utan möjlighet till försörjning. Majoriteten av de som flydde kom att hamna i södra Kalifornien med status som illegala invandrare. Ankomsten till USA var dock inte utan problem, en ny sorts kamp ersatte inbördeskriget. I Los Angeles, där de flesta flyktingar bosatte sig, väntade ett hårt liv för många. Mexikanska och afroamerikanska gäng med etablerade områden gick hårt åt de nyanlända. För att skydda sig bildade de nyanlända ett eget gäng med sin egen identitet för att skydda sig mot andra etniskt baserade gäng. Detta gäng kom att bli Mara Salvatrucha. Gänget består än idag framförallt av människor från El Salvador, Guatemala och Honduras (Lineberger 2011:190-191; Cruz 2010: 384).

Uppgifterna om MS-13s ursprung går dock isär. Det finns experter som menar att många av de ursprungliga medlemmarna hade tillhört FMLN och andra gerillagrupper från El Salvador och att dessa tog med sig sin militära träning till Los Angeles gator. Andra, inklusive medlemmar i MS-13 menar att det från början enbart handlade om några ungdomar som samlades för att röka marijuana. Deras ursprung är alltså oklart men oavsett tog det inte lång tid innan de blev ett av de största gängen i Los Angeles. De sålde droger och började inkräkta på andra gängs territorier. Under 1990-talet började gänget en kraftig expansion i USA. En uppskattning är att i slutet av 90-talet fanns det runt 10 000 medlemmar i USA utspridda över flertalet stater (Costa & Costa 2007: 13; History Channel: Gangland).

När kriget i El Salvador avslutades 1992 återvände många till sitt hemland frivilligt men USA tvingade även över 150 000 personer att återvända i mitten av 90-talet (Cruz 2010: 385). Den amerikanska staten började ungefär vid samma tid ett omfattande deporteringsprogram av kriminella. U.S. Immigration and Neutralization Service (INS) formade The Violent Gang Task Force som fokuserade på MS-13 medlemmar i syfte att utreda och deportera utlandsfödda medlemmar som levde i USA illigalt men också personer som vistades lagligt i landet men hade begått brott. Deporteringar började runt 1993 och ökade dramatiskt under de närmsta åren (Lineberger, 2011: 192). 1996 trädde *The Illegal Immigrant Reform and Immigrant Responsibility Act* (IIRIRA) i effekt. Detta innebar att icke-medborgare som dömdes till ett år eller mer i fängelse kunde deporteras till sitt hemland efter avtjänat straff, även medborgare som fötts utomlands kunde bli ifråntagna sitt medborgarskap och bli deporterade. Med tiden kom fler brott som kunde leda till deportering att inkluderas i lagstiftningen, så som att köra påverkad eller mindre stölder. Det är uppskattat att mellan år

2000 och 2004, kom 20 000 kriminella att deporteras till Central Amerika, huvuddelen dömda för drog- eller gängrelaterad brottslighet (Seelke 2011: 88; Arana 2005: 99).

Gäng var närvarande i de latinamerikanska länderna innan det omfattande deporteringsprogrammet sattes i praktik, men generellt kopplas den stora expansionen av gäng i dessa länder till ankomsten av gängmedlemmarna från USA (Cruz 2010: 384). Förutom MS-13 har även ett annat gäng framgångsrikt etablerat sig i central Amerika; The 18th Street Gang. MS-13 och 18th Street Gang är enligt polis och forskare ansvariga för en betydande del av brottsstatistiken i Guatemala, Honduras och El Salvador. Till exempel var ungefär hälften av alla mord i El Salvador begångna mellan januari och juni 2008 utförda av gängmedlemmar (Cruz 2010:382). Dessa gäng är inte enbart involverade i lokala kriminella aktiviteter utan verkar även på en internationell skala, då de hanterar droger, trafficking, rån, kidnappning, hyrmord m.m. (Cruz 2010:382).

En substantiell del av dessa gäng ägnar sig åt utpressning, de samlar in ”skyddsskatter” från affärer, företag och privatpersoner. Denna verksamhet genererar rejäla inkomster. En undersökning som polisen i Guatemala genomförde kom fram till att i en förort till Guatemala City samlade gängen in varje år nära 4 miljoner dollar. I fattiga områden betalar 28 % av invånarna i Guatemala ”skatter”, 34 % i El Salvador och 31 % i Honduras. De olika utpressningsgrupperna är ofta styrda från fängelser. Även om ledarna sitter i fängelse så kordinerar och styr de grupperna inifrån (Cruz 2010: 382-383). I MS-13s fall är det alltså idag inte enbart ett gatugäng utan i stor utsträckning ett fängelsegäng. Gänget tros även ha blivit mer ordnat och sofistikerat i sin organisation än tidigare (Seelke 2011: 88)

4 Teori

I detta avsnitt presenterar jag översiktligt de två teoretiska perspektiv jag använder mig av: marxism och socialkonstruktivism. Jag går på varje perspektiv dessutom närmare in på två teoribildningar som kan användas för att förklara kriminalitet eller gäng.

4.1 Marxism

Marxism är en bred term, det kan syfta på ett sätt att förstå politik, ett perspektiv inom internationella relationer, en politisk ideologi eller som en samhällsteori. Det är framförallt som det sista jag kommer använda mig av marxismen. Mycket av grunden för de marxistiska tankarna ligger i historiematerialismen; en, traditionellt sätt deterministisk, världssyn där fokus ligger på den klasskamp som uppkommer genom samhällets sätt att organisera sin produktion. Produktionsförhållandena, alltså hur de organiseras och vem som äger och kontrollerar produktionsmedlen, tillsammans med produktionskrafterna utgör den materiella grunden i samhället. Samhällsuppbyggnaden kan liknas vid ett hus, produktionsförhållandena är grunden medan sådant som kultur, ideologi och religion utgör en slags överbyggnad, det synliga huset. Det är överbyggnaden som vi uppfattar tydligast och lägger märke till men grunden i huset är egentligen det viktigaste. Det är grunden, alltså produktionsförhållandena, som påverkar hela samhällets struktur (Bjereld 2009: 69-70). Grunden bör därför även vara i fokus vid en analys. Dagens kapitalistiska system ger upphov till speciella ideologier och idéer, så som idén om den privata äganderätten och frihandel. Dessa idéer har blivit naturliga eftersom basen, det kapitalistiska systemet, har fött dem. Ingen reagerar idag på att vara anställd för en lön och arbeta åt andra, det anses naturligt. Men för några hundra år sedan var detta inte det dominerande sättet att arbeta; då var de flesta fria bönder, handelsmän eller hantverkare, som arbetade för sig sin egen räkning (Bjereld 2009: 70; Greenberg 1981: 38).

Marxistiska teoriers mål är ofta att synliggöra dessa dolda strukturer; politiken i världen avgörs inom inflytelserika strukturer. Dessa strukturer är framförallt det kapitalistiska systemet. Att förstå politik innebär att man måste förstå processerna inom det kapitalistiska systemet (Hobden & Jones 2008: 144-145).

4.1.1 Maktvakuum

För att förklara uppkomsten av brottsliga organisationer är det viktigt att titta på de strukturer som existerar i samhället och hur de påverkar framväxten av kriminella grupper. Brottsliga organisationer ska ses som en strukturell konsekvens av det samhälle och de system som grupperna existerar i. Jag kommer här att bygga ett ramverk för analys med hjälp av teori från framförallt forskaren och sociologen Manuel Castells, som han lagt fram i sin bok *End of Millenium* (2000). Men jag kommer även att binda samman detta med andra marxistiska teorier, så som Antonio Gramsci tankar. Tillsammans kommer dessa teorier utgöra ett teoretiskt ramverk som jag valt att kalla för maktvakuum.

Antonio Gramsci (1891-1937) menade att den maktstruktur som finns i det internationella systemet kan knytas till systemets mäktigaste aktör. Denna maktstruktur upprätthålls inte enbart genom tvång utan genom samtycke. Detta genom en process där hegemonens ideologiska och moraliska värderingar sprids ner till massorna genom dess institutioner. Medborgarna socialiseras in i ett tänkande där maktstrukturerna och förtrycket upplevs som naturliga eller omöjliga att förändra. I marxistisk teori ses ofta USA och det kapitalistiska system som en stark hegemon. USA:s politiska, ekonomiska och militära makt är så mycket större än andra länders och deras agerande kan sägas vara styrt efter deras strävan att upprätthålla sin hegemoni (Bjereld 2009: 81; Hobden & Jones 2008: 144). USA är ett av världens rikaste länder och utövar en mycket stor makt i den globala världen. Med detta inflytande följer även en spridning av kapitalismens och nyliberalismens värderingar. Tonvikten i nyliberalismen ligger på att minimera statens inblandning på marknader och öka transaktionsfriheten. För globaliseringen, som gynnas av rörlighet på marknader och frihandel, är den nyliberala agendan idealisk. För den ekonomiska globaliseringen kan nyliberalismen till och med sägas vara motorn (Franko Aas 2007: 10-11). Dess principer har sedan 80-talet tagit en stor plats i staters ekonomiska politik och har med IMF och världsbanken i spetsen implementeras i stora delar av världen. (Aoyama, & Murphy & Hanson 2011:34). För andra länder är det ofta omöjligt att utmana USA:s hegemoni och inte anpassa sin politik efter USA:s. Den ökade integrationen av marknader, kapital och företag i den globala ekonomin betyder att det är ytterst svårt att avvika från USA:s väg (Castells 2000: 128-129).

Men vad menas med globalisering? Det är ett mycket flytande och svårdefinierat begrepp, men jag syftar här till den process där världen blir alltmer sammanlänkad på olika nivåer, ekonomi, teknologi, politik, kultur, kommunikation. Det handlar om en sammanpressning av både tid och rum (time-space compression) som gör att världen blir mindre, i bildlig mening (Robertson 2009: 239). Marxistisk teori menar ofta på att denna utveckling inte är någon ny företeelse, även om den idag händer i ett mycket snabbt tempo. Globalisering är en trend som pågått under hela kapitalismens expansion och som sakta bundit samman de nationella ekonomierna och integrerat dem i det kapitalistiska systemet (Hobden & Jones 2008: 157).

Globaliseringen och den nyliberala agendan får svåra konsekvenser för samhället, då den har stor påverkan på den illegala handeln och brottslighet (Franko Aas 2007: 10-11). I och med nyliberalismens spridning över världen har många stater privatiserat statlig egendom i stor omfattning och dragit ner på välfärden, något som inte varit utan problem. Manuel Castells exemplifierar dessa problem med vad han kallar *The pillage of Russia* (plundringen av Ryssland). Han menar att i gamla socialistiska länder som Ryssland ledde den drastiska övergången till neoliberala policys och kapitalism i början av 1990-talet till att det öppnades upp för kriminella element att tränga sig in i samhället där tidigare staten fanns. Den illegala handeln med vapen, metaller, olja, naturresurser och pengar blomstrade och den organiserade brottsligheten penetrerade alla delar av samhället. Statens tillbakadragande ledde till ett maktvakuum i samhället som snabbt fylldes av brottsliga organisationer (Castells 2000: 184-188). Denna process av statens tillbakadragande och dess konsekvenser är på intet sätt unik för Ryssland utan existerar även i väst och i tredje världen. Statens oförmåga att förse befolkningen med försörjning, nödvändiga tjänster och säkerhet leder till att detta vakuum i samhället kan fyllas av brottsliga element.

Genom ökade neoliberala policys och välfärdsstatens minskade omfång frodas kriminella i utsatta områden och växer sig starka. Statens agerande har därmed i samband med den ökade globaliseringen gjort det möjligt för kriminella grupper att expandera och spridas över nationsgränserna.

4.1.2 Utanförskap

Framväxten av gäng och kriminalitet bör även ses ur ett mer individbaserat perspektiv. Här har jag sammanställt ett teoretiskt ramverk gällande utanförskap och social exkludering. Globaliseringen och den informationsteknologiska revolutionen har inneburit ett förändrat sätt för produktion och arbete och en ny sorts kapitalism har trätt fram. I dagens ekonomi är flexibilitet nyckeln till konkurrenskraft och löntagarens roll har därmed förändrats. De som har förmågan och kompetensen att ständigt omdefiniera och omprogrammera sig för att möta den föränderliga produktionsprocessens krav blir delaktiga men de övriga lämnas utanför och ersätts med maskiner eller andra människor. I en värld där kunskap och information utgör grundmaterialet för den nya grundprocessen står underklassen utanför (Bjereld 2009: 84). Detta kan jämföras med det statiska produktionsarbete som dominerade under Marx dagar. Ett arbete som skapade en stark alienation hos arbetarna (Elster 1986: 43). Det kapitalistiska systemet har förändrats men problemen kvarstår. Dagens kapitalism innebär ett utanförskap för underklassen som inte passar in i till vårt informationssamhälle.

Detta utanförskap som många människor upplever benämns ofta som social exkludering. I Manuel Castells definition är social exkludering (egen översättning): ”den process där vissa individer eller grupper systematiskt är uteslutna från positioner i samhället som annars skulle möjliggjort för dem att tjäna sitt levebröd i standard med den sociala normen i den givna kontexten” Med andra ord handlar det om en systematisk process i det kapitalistiska samhället där personer nekats sin rätt till arbete och möjlighet att försörja sig. Exempel på socialt exkluderade är människor som lever mer eller mindre permanent på socialbidrag. Den sociala exkluderingen härstammar inte från individers oförmåga att skaffa ett jobb eller brist på färdigheter utan är en strukturell konsekvens av det kapitalistiska systemet. Denna process av social exkludering handlar inte bara om individer utan kan drabba kvarter, städer, regioner och hela länder. De regioner eller grupper som inte är värdefulla för det kapitalistiska systemet ställs utanför flödena av kapital och kunskap. De hamnar således i ett teknologiskt tomrum utan verktygen för att kommunicera, producera, konsumera eller vara delaktiga i den globala världsordningen (Castells 2000: 71-72). Steven Spitzer formade dessa tankar redan på 1970-talet, där han menade att grupper behandlas som avvikande i det kapitalistiska samhället när de på något sätt stör de sociala relationer som är dominerande i det systemet. Castells och Spitzers båda resonemang kan även knytas samman med Marx idéer om en överskottspopulation. I det kapitalistiska systemet kommer det alltid finnas en relativ överskotts population som inte är nödvändiga i produktionen av varor och därmed exkluderas från lönearbete. Konsekvenserna av att alltid ha en viss procent arbetslösa är dels att arbetsgivarna kan pressa ner lönerna men också att vissa av de arbetslösa börjar en brottslig bana för att tjäna sitt levebröd (Greenberg 1981: 60, 62). Marx menade att eftersom arbetslöshet pressar ner lönerna kommer det alltid existera en överskottspopulation i det kapitalistiska systemet. Strukturen skapar alltså social exkludering.

Konsekvensen av denna systematiska exkludering av stora delar av befolkningen är, precis som Marx tankar om en överskottspopulation menar, formationen av en kriminell ekonomi, d.v.s. inkomstgenererande verksamhet som har sin grund i brottslighet och är straffbart. Det kapitalistiska systemet skapar kriminalitet i och med sina inbyggda egenskaper (Castells 2000: 73)

4.2 Socialkonstruktivism

Jag kommer att kontrastera det marxistiska perspektivet med teorier om säkerhetsisering. Detta är en del utav en bredare socialkonstruktivistisk tradition. För att ge en djupare förståelse över säkerhetsiseringsteorierna går jag därför först igenom socialkonstruktivismens grundläggande antaganden. Det finns en enorm bredd av teorier och tankar inom socialkonstruktivismen, litteraturen präglas av mångfald och de olika teorierna kan vid första anblick te sig som mycket olika, men det finns gemensamma punkter och enighet. Socialkonstruktivismen fokuserar på människors medvetenhet och hur idéer definierar den internationella strukturen samt hur den strukturen formar identiteter, intressen och politik. Uppfattningen om att stora delar av den värld som människor ser som en objektiv verklighet är en social konstruktion är central (Barnett 2008: 162-163). Medan sådant som blommor, byggnader och djur är objektivt "sanna" är inte sådant som nation, flykting och suveränitet det. Om vi tar exemplet pengar så kan vi konstatera att de flesta ser pengar som något verkligt som existerar och påverkar våra liv. Men att kunna byta till oss olika varor för en liten papperslapp är inte självklart. Att pengar har något värde är endast på grund av att vi som människor gemensamt bestämt att den papperslappen är värd någonting. Pengar är alltså en social konstruktion (Barlebo & Wenneberg 2010: 10-11). Den sociala värld som människor lever i består till stor del av immateriella fenomen såsom idéer, identitet, språk och kultur som får sin innebörd i samspelet och förhållandet mellan människor. Dessa sociala konstruktioner är inte givna utan förändras ständigt och ska ses som situationsbetingade. Detta synsätt kan sättas i motsats till essentialismen som ser identiteter, kulturer m.m. som givna. Ett tänkande som, på visst sätt, tvingar in människor i kategorier utan att ta hänsyn till individuella skillnader, situationen och tid. Rasism kan ses som en konsekvens av essentialistiskt tänkande (Eriksson 2009: 89-90). I grunden handlar alltså socialkonstruktivismen om att förstå vad verkligheten består av, det är alltså inte bara ett perspektiv för att förstå politik och händelser, det är även en ontologisk position och epistemologi (Barlebo & Wenneberg 2010: 14).

4.2.1 Säkerhetsisering

Inom socialkonstruktivismen har det under senare år vuxit fram ett nytt sätt att se på säkerhet som härstammar från den så kallade Köpenhamnskolan. Säkerhetsisering (securitization) är ett sätt att se på säkerhet som skiljer sig från de traditionella perspektiven inom bland annat realism och liberalism. I motsats till de perspektiven, som ser säkerhet som primärt statlig säkerhet från militära hot, breddar Köpenhamnskolan begreppet till att innefatta mycket mer. Grundtanken är att allt som kan uppfattas som ett hot mot det man vill skydda ska ses som ett säkerhetshot. Eller med andra ord, allt som utgör ett hot mot överlevnaden av ett referensobjekt representerar ett hot mot dess säkerhet. Inom säkerhetsiseringsteori brukar speciellt fem stycken sektorer av säkerhet påtalas; militär, miljö, ekonomi, sociotal och politisk säkerhet (Peoples & Vaughan-Williams 2010: 76-81). Inom detta perspektiv betonas att säkerhet inte handlar om vad som objektivt sett är ett hot, säkerhetspolitik handlar istället om vad som uppfattas som ett hot. Detta innebär inte att dessa hot inte utgör ett säkerhetshot i verklig mening, snarare ska det ses som en breddning av säkerhetsbegreppet och en anknytning till centrala socialkonstruktivistiska tankar om konstruerad verklighet. Säkerhetsiseringsteorin ser säkerhet som ett i grunden konstruerat begrepp som handlar om hur vi uppfattar vår omgivning.

Inom denna teoribildning är säkerhetsisering benämningen på själva processen där en fråga flyttas från den ”normala” politiska sfären till säkerhetsområdet och därmed börjar uppfattas som ett existentiellt hot mot referensobjektet. När detta har skett är det rättfärdigat att använda extraordinära politiska verktyg för att hantera den situationen, t.ex. att förklara undantagstillstånd eller använda militärt våld. I denna process av säkerhetsisering av en fråga spelar språket en central roll. Det är genom att en person med auktoritet säger att något är ett säkerhetsshot som en fråga blir säkerhetsiserad, detta brukar kallas för *Speech act*. Genom att en fråga börjar omtalas som en säkerhetsfråga av inflytelserika aktörer har den frågan blivit säkerhetsiserad. Dessa aktörer har därmed framgångsrikt konstruerat en delat förståelse över vad som ska ses som ett hot. Det krävs dock viss grad av acceptans hos ”publiken” för att något ska uppfattas som ett säkerhetsshot, annars blir säkerhetsiseringsrörelsen ofullständig. (Peoples & Vaughan-Williams 2010: 77-78).

Som nämnts tidigare finns det inom säkerhetsiseringsteori ett antal säkerhetssektorer. Framförallt två av dessa sektorer är relevanta för min uppsats, nämligen militär och sociotal säkerhet. Den militära sektorn är den som har mest gemensamt med traditionella tolkningar av säkerhetsbegreppet där säkerhet handlar överlevnad av framförallt staten. Under större delen av 1900-talet var statens överlevnad fokus för säkerhetsbegreppet. Nationell säkerhet är grundläggande inom säkerhetsstudier och är alltså i hög grad även närvarande i Köpenhamsskolan. Säkerhetsisering i den militära sektorn handlar alltså om hot mot staten, befolkningen, territoriet eller den militära kapaciteten.

Inom den sociotala sektorn ligger fokus på det som uppfattas vara ett hot mot en gemensam gruppidentitet. Det kan handla om gruppens språk, kultur och levnadsätt som hotas av t.ex. invandring av andra folkgrupper. Det är därmed identiteten som blir referensobjektet i säkerhetsiseringsprocessen inom denna sektor. Detta förutsätter dock att samhället ses som en kollektiv enhet med en gemensam identitet, till exempel en ”vi” identitet som svenskar eller en ”vi” identitet som katoliker. Exemplet med invandring kan alltså ses som ett hot mot en viss identitet, den nationella identiteten samtidigt som det inte är ett militärt hot mot statens institutioner eller territorium (Peoples & Vaughan 2010: 80-83). Även då det inte är en del av säkerhetsiseringsteori är det i sammanhanget värt att nämna det, av Melossi, etablerade begreppet ”den avvikande immigranten”. Uppfattningen i samhället att invandrare är främmande från ”oss andra” och bilden av invandraren som kriminell. Den politiska och mediala diskursen är i många länder ofta full av dessa ”avvikande immigranter”, i form av våldsamma asylsökare, trafficking nätverk, muslimska terrorister, östeuropeiska prostituerade och i USA, inte minst, etniska gatugång. Det har byggts upp på många håll i världen en bild av den kriminella invandraren. Hur samhället hanterar dessa ”avvikande immigranter” är ofta beroende på vilka sociala strukturer och relationer som är dominerande i samhället. I tiden efter andra världskriget sågs invandrare ofta som missanpassade individer som behöver statens hjälp, detta i linje med den inkluderande välfärdsstaten. I dagens samhälle där välfärdsmentaliteten dragit sig undan har bilden av invandrare ofta förändrats dramatiskt, där de istället ses som ett hot (Franko Aas 2007: 77-79). Detta kan även knytas ihop med vad som brukar refereras till som *the other*. Den process där ”de andra” exkluderas i samhället för att de inte passar in eller för att samhället vill förminska deras roll. Alltså skapandet av en vi och dem mentalitet som ofta innefattar en demonisering av ”de andra”(Franko Aas 2007: 77-79).

5 Applicering Marxism

5.1 Maktvakuum/Strukturnivå

I detta avsnitt kommer jag att applicera det teoretiska ramverk som utvecklades i avsnitt 4.1.1. För att underlätta en senare jämförelse av de olika perspektiven har jag valt att kalla denna analysnivå för strukturnivå.

USA är idag en av de största och mest teknologiskt avancerade ekonomierna i världen. Ett land som var bland de första att uppleva en övergång från fordismen till ett information- och kommunikationssamhälle, eller med andra ord; från ett tillverkningsbaserat samhälle till ett servicebaserat samhälle (Castells 2000: 135, Klein & Maxson 2006: 213). USA är dessutom ett land som har implementerat en stark nyliberalistisk agenda med bl.a. avreglering av marknader samt nedmontering av välfärden (Aoyama & Murphy & Hanson 2011:34). Detta är en process i det amerikanska samhället som har pågått under flera årtionden. Luic Waquant beskriver i sin artikel *The Ghetto, the State and the New Capitalist Economy*, hur de sociala klyftorna i USAs städer har ökat med tillbakadragandet av den statliga välfärden. Staten har inom många områden slutat med att förse befolkningen med social välfärd. Tillgång till boende och utbildning har minskat för stora delar av befolkningen och det förekommer kraftiga nerdragningar inom olika former av socialhjälp. Detta är en utveckling som är direkt bidragit till framväxten och utspridningen av getton (Waquant 1995:418-419).

USA har under de senaste decennierna systematiskt dragit undan säkerhetsnätet för de fattiga för att låta marknadskrafterna styra (Hagedorn 2008:7). Det har förekommit en ökning av fattigdom, polarisering, social exkludering och ojämlikhet. Det finns idag mycket tydliga skillnader mellan de övre klasserna och de undre i USA (Castells 2000:128). För att exemplifiera de neddragningar som skett under denna tid kan de så kallade *general relief* programmets lyftas fram. Under 80- och 90-talet sattes alltså USA:s välfärdssystem under stort tryck. Bland annat avskaffades många av de *general relief programs* som existerade. Dessa riktade sig till stor del mot fattiga vuxna män, av vilka afroamerikaner och Hispanics var den dominerande mottagargruppen. Stater ökade kraven för att få dessa bidrag och många stater lade helt enkelt ner programmen. 1989 erbjöd 25 stater detta bidrag, 1998 var siffran nere i 13 stater. Även bidrag till andra grupper i samhället minskades drastiskt, så som till ensamstående mödrar (Reese 2009: 3). Ur ett marxistiskt perspektiv bör dessa nedskärningar och de sociala problem som följt ses som en strukturell konsekvens av den extrema formen av kapitalism (det vill säga nyliberalismen) som implementerats i USA under denna tid. Välfärdens icke-existens får som konsekvens att andelen utsatta människor ökar. I de områden där denna underklass samlas är vägen öppen för andra aktörer att växa och expandera. Detta på grund av att staten inte är närvarande. Staten förser inte befolkningen med arbete så de kan tjäna sitt leverbröd, det finns dålig tillgång till utbildning och få möjligheter att förändra sitt liv. Under dessa omständigheter frodas gängkriminaliteten. De okontrollerade områdena i städerna gör alltså att MS-13 har fått fritt spelrum att etablera sig (Hagedorn 2008:7). Just nerskärningarna i general relief programmen kan ses som kritiska i utvecklingen av gängbrottslighet då de riktade sig till den grupp som generellt är mest involverad i gängbrottslighet; fattiga unga män.

När flyktingarna från El Salvador anlände till Los Angeles föll de, liksom många andra minoriteter, utanför samhällets ramar (Lineberger 2011:190). Bristen på social hjälp och arbeten skapade ett behov bland dessa flyktingar att hitta alternativa sätt att försörja sig. Strukturen i samhället skapade därmed behovet av att forma ett eget gäng som kunde trygga dels flyktingarnas försörjning och dels deras säkerhet. Uppkomsten av MS-13 i USA bör alltså ses i ljuset av den neoliberala agendan och som en konsekvens av det kapitalistiska systemet.

Spridningen av MS-13 till Centralamerika kan också förstås utifrån det kapitalistiska systemets spridning. Det finns en bredare trend i dagens samhälle av att kriminella organisationer blir transnationella, detta är enligt Manuel Castells en konsekvens av den ekonomiska globaliseringen och den nya kommunikationsteknologin. Båda dessa faktorer har möjliggjort för kriminella organisationer att växa och frodas, då de kan flytta sin verksamhet dit det är högst avkastning på deras verksamhet, alternativt flytta dit det är låg rättssäkerhet (Castells 2000:171-173). Den kriminella organisationen MS-13 kan alltså ses som ett kapitalistiskt företag som expanderar på en marknad, en marknad som är i det närmaste oreglerad tack vare den nyliberala politik som USA och andra länder implementerar. USA:s hegemoniska ställning i världspolitiken har inneburit en spridning av dessa nyliberala värderingar. Dessutom har USA tagit en mycket aktiv del i många länders politik i Sydamerika och Mellanamerika, inte minst i El Salvador. Detta har gjort att de problem som vi finner i USA:s städer även i hög grad är närvarande i Centralamerika. I dessa länder är dessutom fattigdomen ofta värre än i USA och staten svag. I El Salvador, Guatemala och Honduras är välfärden minimal, det råder utbredd fattigdom, arbetslöshet och staten är svag. I Honduras levde år 2005 till exempel 65 % av befolkningen på under två dollar om dagen och arbetslösheten låg på 25 % (Brevé 2007:88, Seelke 2011: 85-90). Detta innebär att MS-13 har kunnat utmana statens våldsmonopol och växa sig starka. Det finns helt enkelt inget som hindrar tillväxten av MS-13 i dessa länder när gängets medlemmar deporteras i stora antal. Expansionen av MS-13 i Central Amerika är alltså en direkt följd av globaliseringen och kapitalismen. MS-13 en konsekvens av den socioekonomiska transformation som vårt samhälle har genomgått i globaliseringens tidsålder.

5.2 Utanförskap/Individnivå

I detta kapitel kommer de teorier som presenterades i avsnitt 4.1.2 att appliceras på mitt fall. Jag har valt att kalla denna nivå för individnivå. Det bör noteras att jag med denna term syftar på att jag analyserar ur ett *bottom-up* perspektiv, det betecknar alltså inte att jag fokuserar på någon enskild individ.

Teorier om social exkludering är nära sammankopplat med ovanstående teorier om maktvakuum. Det är i de områden där staten inte existerar som utanförskapet uppstår. I USA har det i årtionden funnits en urban kris med fattiga och segregerade statskärnor och getton (Wacquant 1995: 418-419). I Svarta- och Latino getton, som t.ex. East Los Angeles, är ojämlikhet, diskriminering och misär vardagen för många människor. På många håll har den sociala och ekonomiska situationen allvarligt förvärrats under de senaste tre årtionden (Castells 2000: 140-142). Detta kan ledas tillbaka till ett skift i produktionssätt; i dagens globaliserade värld har arbetsmarknaden dramatiskt förändrats i västvärlden. Kunskap, information och flexibilitet dominerar över industriarbeten med låg utbildningsnivå. Det har skett en dramatisk minskning i tillverkningsjobb, dels beroende på förflyttning av de arbetsintensiva industrierna till låglöneländer och dels inkluderingen av kvinnor och

lantarbetare i den arbetsstyrka som konkurrerar om jobben. Globaliseringen av ekonomin och övergången till ett informationssamhälle har lämnat många människor utanför arbetsmarknaden. Speciellt drabbade är minoritetsgrupper som afroamerikaner, hispanics och andra invandrargrupper. Jobb inom den offentliga sektorn har också de minskat på grund av tillbakadragande av sociala tjänster (Castells 2000: 142-143, Wacquant 1995: 422-423). En del av befolkningen har alltså hamnat utanför samhället och har kommit att tillhöra en permanent överskottspopulation som har hamnat i ett tillstånd av ständig social exkludering.

Elijah Anderson beskriver i sin bok: *Code of the street*, hur industrins nedläggningar påverkat många städer och kvarter i amerikanska städer där dominerande svarta, hispanics och vita ur arbetarklassen bor. Jobbrist leder till hopplöshet bland invånarna och utspridning av ghetton. I dessa områden tar den informella ekonomin ofta över och problem med prostitution, droger m.m. är allmänt förekommande (Anderson 1999: 110-111). Det är föga förvånande att det är i dessa områden som gängkriminalitet är som starkast (Klein & Maxson 2006: 216).

Närvaron av social exkludering kan även stödjas med arbetslöshetsciffror. År 2008 låg arbetslöshetsciffrorna i USA på runt 5 %. För hispanics var den siffran ca 6 % och för ungdomar hela 18 %. 2010 hade de siffrorna ökat till 9,7 % i total arbetslöshet, för Hispanics ca 12 % och för unga 25 % (US Department of Labour 2008, 2010). Siffrorna tyder på ett stort utanförskap för unga Hispanics i samhället jämfört med andra delar av befolkningen. För speciellt unga hispanics tycks det alltså svårt att skaffa lagliga jobb. Luic Wacquant beskriver situationen för fattiga afroamerikaner i Chicago och menar på att bristen på jobb är så utbredd att kriminalitet blivit den största inkomstgeneratoren i gettot (1995:421). Situationen skiljer sig troligtvis inte för latinos i andra amerikanska städer. Tvärtom; undersökningar som gjorts har visat att städer med hög andel Hispanics är mer troliga att ha en närvaro av gäng (Klein & Maxson 2006:214) I det kapitalistiska samhället i USA innebär bristen på lagliga och inkomstgenererande arbeten ett liv i fattigdom och med få utsikter till förbättring. Brottslighet och gängverksamhet är ett alternativ ut ur situationen. Statistiska undersökningar över gängs demografi stödjer även denna slutsats. Afroamerikaner och latinos har högre frekvens i gängtillhörighet än vita. Ungdomar är klart överrepresenterade, med en genomsnittsålder för gängmedlemskap på 14-15 år (Klein & Maxson 2006: 34-41). Denna miljö av arbetslöshet, fattigdom och utanförskap är sedd som gynnsam för framväxten av gäng. I marginaliserade grupper är det högre risk att unga människor blir medlemmar i gäng (Duffy 2004: 4-5).

Sett ur ett marxistiskt perspektiv kan det konstateras att gäng inte har förändrats eller minskat i omfång de senaste årtiondena eftersom de är resultatet av en underklasskultur (Hagedorn 2008: 87). En underklass som är så påverkade av de underliggande kapitalistiska strukturerna att de inte ifrågasätter samhällets fixering vid materiell status, utan endast strävar efter att själva uppnå framgång. Brott blir således en väg för att uppnå materiell status, alternativt överleva. De underliggande strukturerna har påverkat i så hög grad att det för underklassen inte verkar finnas något sätt att bryta mönstret och uppnå förändring i sitt liv och det politiska systemet. Eftersom det kapitalistiska systemets hegemoni är fullständig samtidigt som där inte är något, med Castells ord, vinterpalats att storma, leder utanförskapet till ostrukturerad revolt i form av meningslöst våld i vardagen, det vill säga gängvåld (Castells 2000: 383; Hagedorn 2008: 90)

Sammanfattningsvis kan MS-13s uppkomst och internationella expansion förklaras genom två faktorer som samarbetar. Först handlar det om det globala kapitalistiska systemet med nyliberala värderingar som innebär att det skapas ett maktvakuum i samhället där staten inte existerar. Detta tomrum måste dock fyllas och det görs i form av kriminalitet. Både i USA och i Mellanamerika existerar många områden som är mycket fattiga och där statens lag och ordning inte fungerar. I dessa områden har MS-13 vuxit sig starka. Den andra faktorn som bidrar till MS-13s expansion är social exkludering. I de områden där staten inte längre

existerar och försörjer befolkningen med försörjning och säkerhet uppstår ett utanförskap. Människorna i dessa områden, d.v.s. underklassen, står utanför samhället då de inte passar in i dagens kunskapsbaserad industri. Detta i kombination med det kapitalistiska systemets struktur där det existerar en konstant överskottspopulation innebär att delar av befolkningen systematiskt exkluderas från samhället. Därmed drivs de till att försörja sig och uppnå materiell status genom kriminella handlingar så som gängbrottslighet.

6 Applicering Socialkonstruktivism

6.1 Militära sektorn/Strukturnivå

I detta avsnitt appliceras säkerhetsiseringsteorin gällande den militära sektorn på mitt fall. Under de senaste åren har gänget MS-13 blivit mycket uppmärksammade i amerikansk media, men även på den politiska arenan har de rönt stor uppmärksamhet, jag kommer här att påvisa att en säkerhetsisering av MS-13 har skett och vad den har betytt. Angående MS-13 har det i min mening sedan 1990-talet skett en säkerhetsiseringsprocess där detta gäng i hög utsträckning har flyttats från att vara ett samhällsproblem till att bli ett nationellt hot. Framför allt har media i stor omfattning varit delaktiga i att visa upp en viss bild av MS-13. Gänget har i flertalet artiklar och dokumentärer fått epitet ”Amerikas farligaste gäng” och även ”världens farligaste gäng” och beskrivs regelbundet som ett hot mot människors säkerhet och dess vardag. Gängets exceptionella våldsamt påtalas ofta, i flertalet artiklar beskrivs brutala överfall, grymma initiationsriter och värvningar på skolor (se bland annat: Johnson 2006; Buckley 2004; Schorn 2009).

Det är dock inte bara media som uppfattar MS-13 som ett hot. Officiella rapporter beskriver ofta MS-13 i hårda termer och pekar ut gänget som ett nationellt säkerhetshot. I en *risk assesment* från FBI går det tydligt se hur myndigheter ser MS-13 som ett säkerhetshot: ”according to our recent national threat assessment of this growing, mobile street gang, they could be operating in your community...now or in the near future. [...] we’ve concluded that while the threat posed by MS-13 to the U.S. as a whole is at the ‘medium’ level, membership in parts of the country is so concentrated that we’ve labeled the threat level there high.” (FBI, a national assesment, 2008). Även i andra rapporter omtalas MS-13 som ett nationellt och internationellt hot (se Franco, 2008 och Commonwealth of Virginia, 2008).

Retoriken som används kring MS-13 är alltså mycket hård; det talas om ”kriget mot gängen” (här inkluderas även andra gäng utöver MS-13), en högst militär term. Amerikanska myndigheter kopplar även samman detta krig med det mer välkända ”kriget mot terrorismen”. Detta bland annat genom att länka samman MS-13 med Al Qaeda. I en rapport till Kongressen uppges det att MS-13 medlemmar skulle kunna använda sina kontakter i Centralamerika för att smugla in terrorister i USA (Franco, 2008). En mycket otrolig koppling enligt experter (Hagedorn 2008: intro, Seelke 2011: 89). MS-13 kopplas alltså samman på lösa grunder med terrorister vilket ytterligare demoniserar gänget och ökar dess uppfattning som ett allvarligt hot mot den nationella säkerheten.

Det är i min mening uppenbart att olika myndigheter och institutioner i USA uppfattar och talar om MS-13 som ett hot mot den nationella säkerheten. Som sådant ses även extraordinära politiska verktyg som berättigade för att bekämpa hotet. Ett exempel som kan nämnas är forandet av FBI:s *MS-13 national gang force* som bildades år 2004. Dess ledare liknade i ett uttalande MS-13 vid ett virus som sprider sig över USA (Buckley 2004). Säkerhetseringen av MS-13 har även fått den konsekvens att lagstiftning som inkräktar på de medborliga rättigheterna, så som IIRIRA, accepterats och implementerats. Något som troligen inte hade hänt utan en stark säkerhetsiseringsprocess.

Man kan tänka sig flera anledningar varför detta gäng har fått sådan uppmärksamhet. Dels är det en del i vad jag i nästa del ska utforska; invandringsproblematiken i USA. Men det kan även ses som ett effektivt sätt att få allmänheten att fokusera på MS-13 som ett hot inom USA istället för att fokusera på andra hot mot nationen såsom den ekonomiska situationen. Det hårda samhällsklimatet efter 11 september attacken bidrar även till mindre tolerans mot organisationer som potentiellt kan utgöra ett terroristhot eller på annat sätt skada den amerikanska nationen.

Genom att fångsla MS-13 brottslingar i stora antal har de i fängelserna kunnat organisera sig och många forskare hävdar att fängelser ses bland medlemmar i MS-13 som en sorts skola, där man lär sig att bli en ”riktig gangster”(Lineberger 2011: 191). Fängelserna fungerar alltså som en institution där gängmedlemmarna socialiseras in i gänget. Deporteringen leder sedan till att medlemmarna, som då är starkt socialiserade in MS-13 kulturen, startar upp nya grenar av gänget i Central Amerika.

6.2 Sociotala sektorn/individnivå

I detta avsnitt tillämpas säkerhetssteorin på mitt fall och fokus ligger på den sociotala sektorn. I sin bok *The Latino Threat: Constructing Immigrants, Citizens and the Nation* beskriver Leo Ralph Chavez det som han valt att kalla för, *The Latino Threat Narrative*. Chavez menar att i det amerikanska samhället har det vuxit fram en diskurs kring hur Latinos omtalas. Det finns en bild av Hispanics i USA som en grupp som inte integrerar sig i det amerikanska sociala och kulturella livet; de avskärmar sig från de ”riktiga” amerikanerna och vägrar lära sig engelska. Uppfattningen finns även att på grund av deras motvilja att adoptera en modern livsstil och tankesätt så har denna grupp mycket högre nativitet än vita amerikaner. Vilket därmed även skapar uppfattningen av ett demografiskt hot mot USA (Chavez 2008: 177). Bilden av hispanics domineras även av kriminalitet; de ses väldigt ofta som idealtypen av den illegala invandraren, eller i Mellossis ord, ”den avvikande immigranten”. De uppfattas därmed också som en illegal del av samhället som inte förtjänar en del av sociala förmåner eller medborgarskap, oavsett om de vistas illegalt eller lagligt i USA. *The latino threat narrative* är inget som nödvändigtvis hörs öppet, men det ligger i bakgrunden, mellan raderna när Hispanics diskuteras i radio, på tv, i tidningar, i politiska debatter och filmer (Chavez 2008: 3-4). Bilden av Hispanics som illegala och ett hot mot USA kan ses som en del av en säkerhetssteoringrörelse där en hel folkgrupp upplevs vara ett hot. Men det kan alltså även ses som ett exempel på det som Mellossi kallade ”den avvikande immigranten” eller som ”the other”. Hispanics upplevs av många amerikaner som skilda från den Amerikanska livsstilen och som kriminella. I USA är latinos en grupp som många amerikaner skapar en vi och dem identitet kring där hispanics hotar den amerikanska identiteten och livsstilen.

Konsekvenserna av denna säkerhetssteoring är, precis som i den militära sektorn, användandet av extraordinära politiska medel för att skydda den amerikanska identiteten. För ett konkret exempel kan här nämnas en lagstiftning i Arizona från 2010 som syftade till att göra det brottsligt för invandrare att inte bära med sig sina immigrationsdokument. Lagen gav dessutom polisen rätt att stoppa vem som helst på gatan som de misstänkte vara en illegal invandrare. Lagen blev starkt kritiserad och motståndare såg det enbart som ett sätt för makthavarna att trakassera och diskriminera Hispanics. Lagen kom aldrig att sättas i effekt även om flera makthavare i Arizona fortsatt stödjer lagen. (Archibold 2010). Detta lagförslag visar på närvaron av *the latino threat narrative* i den amerikanska politiska debatten och de åtgärder som följt.

Ytterligare ett exempel kan ses vid gränsen till Mexico. Majoriteten av befolkningen i USA ser den illegala invandringen som ett problem, men vissa har tagit det så långt som att forma så kallade "minuteman" grupper bestående av civila som på eget bevåg patrullerar den amerikanska gränsen och konfronterar misstänkta illegala immigranter (BBC News 2007). Även den reguljära övervakningen av gränsen mot Mexico visar tydligt konsekvensen av säkerhetiseringen av latinos. För några årtionden sedan var dödsfall vid gränsen högst ovanligt, men de senaste åren har det blivit vanligt med upp till ett femtiotal dödsfall per år. Bevakningen vid gränserna har ökat, vilket tvingar de som vill över gränsen att ta de farliga vägarna genom den heta öknen i Arizona. USA bygget barriärer och staket och patrullerar gränsen med Blackhawk helikoptrar, flygplan, obemannade drönare, bestyckade fordon och special styrkor (Egan 2004; Archibold 2009). Officiellt är detta inte enbart riktat mot den illegala invandringen utan på grund av drogkrigen i Mexico men det drabbar onekligen immigranterna.

Denna säkerhetisering av latinos kan kopplas samman med MS-13. Det existerar ett mått av demonisering i många framställningar av organisationen (Hagedorn 2008: intro). De utmålas, framförallt i media, som ett hot mot "den vanliga amerikanen". Gängets spridning i USA och framförallt deras expansion i mer rurala områden uppmärksammas starkt och beskrivs som en skrämmande penetrering av det amerikanska samhället. I en dokumentär av National Geographic beskrivs de som ett hot som sveper över Amerika och programledaren, vänd mot kameran, säger: "[MS-13 is] an international threat, and it may already be in a neighbourhood near you" (National Geographic Explorer 2006)

Synen på MS-13 kan tänkas vara påverkad av uppfattningen av latinos. Man kan fråga sig varför MS-13 har utmålats som ett sådant hot, medan andra gäng, ungefär lika stora, som består av vita eller svarta inte omtalas i samma starka termer. Sett ur ett säkerhetsperspektiv inom den sociotala sektorn kan detta vara sprunget ur synen på Hispanics i USA vilket leder till en demonisering och ett utpekande av MS-13 som extra farliga. De ses som våldsammare och som ett större hot än vad de egentligen är, relativt sett andra gäng.

Framställningen av MS-13 i media och andra sammanhang kan också tänkas få andra konsekvenser. Den bild som målas upp av världens farligaste gäng kan ses som mycket attraktiv för unga män som är lockade av att bli involverade i gängverksamhet. Ett internationellt gäng dubbat till världens farligaste med stort genomslag i media har en mycket stark dragningskraft (Buckley 2007, Seelke 2011: 90). Detta gäller både i USA och i Central Amerika. MS-13 identiteten är mycket stark och skulle kunna liknas vid ett populärt märke. I USA och Central Amerika har MS-13s märke blivit mycket populärt. Det är troligt att, speciellt i Mellanamerika, anledning till gängets expansion är att populariteten av MS-13 helt enkelt översteg det av andra gäng, så som Latin Kings, och därmed utkonkurrerade dessa gäng (Cruz 2010: 386).

Sammanfattningsvis existerar en säkerhetisering av MS-13 på både det militära och det sociotala planet. Den militära säkerhetiseringen leder till olika extraordinära politiska åtgärder. Det tillämpas framförallt två metoder för att fysiskt avlägsna det kriminella elementet från samhället; dels deportering och dels fängslande. Maktavarnas åtgärder för att bekämpa MS-13 har bidragit till att de kunnat växa sig starka. I Centralamerika har länderna inte resurserna för att hantera de problem som gängmedlemmarna för med sig. Således kan MS-13s växa sig starka även där. På den sociotala nivån kan vi se att framställningen av MS-13 är färgad av den bild av Latinos som existerar i USA. Både Latinos som folkgrupp och MS-13 framställs som ett hot mot den amerikanska identiteten. Något som kan bidra till att överdriva gängets utbredning och hotbild men även bidrar till att en populär bild av gänget skapas, en bild som är attraktiv för unga människor i Centralamerika och USA. MS-13 blir ett populärt gäng att tillhöra, vilket har gör att just det gänget lyckats i sin expansion.

Transnationalismen hos MS-13 kan alltså förklaras genom den säkerhetsisering som skett av organisationen.

7 Jämförelse

Till att börja med kan det kort sägas en del om de två perspektiven och deras olika teoretiska infallsvinklar och ontologiska grunder. Marxism och Socialkonstruktivism är två perspektiv som har mycket olika utgångspunkter och kanske framförallt skilda ontologiska uppfattningar. Där marxismen, med sin grund i materialismen, på många sätt uppfattar världen som en objektiv realitet ser istället socialkonstruktivismen människors verklighet som en social konstruktion. Detta kan tydligt ses om de två perspektiven ställs emot varandra. Marxismen ser problematiken med kriminalitet som en objektiv verklighet och som en konsekvens av det kapitalistiska systemet och kriminalitet ska ses som en logisk konsekvens av det rådande systemet.

Socialkonstruktivismen, i detta fall säkerhetsisering, finner snarare gängproblematiken med MS-13 vara en konsekvens av ett uppfattat, i vissa fall inbillat, säkerhetshot i makthavare och medias ögon. Ett hot som inte alltid är förankrat i verkligheten men som genom sin säkerhetsisering uppfattas som ett objektivet hot. Trots marxismens och säkerhetsiseringsteoris olika ontologiska ståndpunkter är båda perspektiven inriktade på strukturella förklaringar. Detta med innebörden att fokus inte ligger på individer utan på större processer och strukturer i samhället eller inom en grupp.

Teorimässigt finns alltså både skillnader och likheter, men hur ser det ut vid en jämförelse av perspektiven när det gäller mitt fall: Mara Salvatrucha?

Nedan kan ses en matris som klarlägger de slutsatser som jag nått fram till och som tydliggör de båda perspektivens förklaringsfaktorer till frågeställningen.

	Strukturnivå	Individnivå
Marxism	Det kapitalistiska systemet skapar maktvakuum i samhället som fylls av kriminella organisationer, sprids sedan genom globalisering och nyliberalism.	Social och ekonomisk exkludering i samhället skapar brottslighet som en alternativ väg till leverbröd och materiell status.
Säkerhetsisering	MS-13 framställs som ett nationellt säkerhetshot mot Amerika, både inne ifrån USA och utanför gränserna. Leder till deportering och fängsling.	Hispanics framställs som hot mot den amerikanska identiteten, vilket bidrar till demonisering av MS-13. Medias beskrivning ökar gängets popularitet.

Inledningsvis kan börjas med att jämföra vilken förklaringskraft de båda teorierna har på strukturnivån. Både marxismen och säkerhetsiseringsteori lyckas här identifiera var sin nyckelmekanism till varför MS-13 har vuxit. Marxismen ser problemets ursprung i det

kapitalistiska systemet och globaliseringen, säkerhetsiseringsperspektivet ser däremot problematiken sprungen ur en socialt konstruerad hotbild mot staten och samhället. Säkerhetsiseringsteori ger därmed i min mening en mer rimlig anledning än marxismen till de deporteringar som förekommit. Deporteringarna ska ses som en reaktion mot ett hot och handlar från statens sida om att fysiskt avlägsna detta hot. Marxismen har vissa svårigheter med att ge en tillfredsställande förklaring till deporteringarna. Globaliseringen har säkerligen underlättat processen och närvaron av fattigdom, klassproblematik och brist på utbildning gör att framväxten och spridningen av gäng kan förklaras. Men det politiska beslutet att deportera är inte närmare förklarat. En större undersökning skulle dock möjligen kunna klargöra dessa beslut ur ett marxistiskt perspektiv. Emellertid ska noteras att frågeställningen inte är specifikt inriktad på att förklara just deporteringarna och marxismen ger en ökad förståelse för MS-13:s transnationalitet och svarar alltså på frågeställningen. Marxismen ger dessutom en förståelse över uppkomsten av gäng i allmänhet vilket säkerhetsiseringsperspektivet saknar.

På individnivån kan framförallt säkerhetsiseringsteorin förklara varför just MS-13 blivit starka i Centralamerika. Det finns på den sociotala nivån förklaringsfaktorer som kan klargöra varför just MS-13 har lyckats med sin internationella expansion där andra liknande gäng har misslyckats. Kort sagt handlar det om att säkerhetsiseringen av MS-13 i USA har bidragit till att de blivit fokus för polisiära och rättsliga åtgärder, att demoniseringen av gänget medverkat till att MS-13 blivit omtalat som farligare än de är. Samt att deras popularitet gjort gänget attraktivt att tillhöra. Jämför vi detta med marxismen är det tydliga skillnader. Marxismen förmår inte på samma sätt ge en förklaring till varför just MS-13 vuxit sig starkt. Överlag förklarar inte marxismen på individnivå varför gänget har blivit transnationellt. Varken teorier om maktvakuum eller social exkludering kan förklara varför just MS-13 har lyckats etablera sig i Centralamerika medan andra gäng inte har nått samma framgång. De teorier som här utvecklas under marxismen ger inga ingående förklaringar till deportering eller varför andra gäng har misslyckats. Dock ska det poängteras att marxismen på individnivån ger en djupare förståelse till varför denna sorts brottslighet förekommer i samhället och vilka mekanismer som ligger bakom gängs ökning. På många sätt kan detta ses som en långt djupare förklaringsfaktor än säkerhetsiseringsteori till gängbrottslighet. Med andra ord kan det sägas att marxismen ger en förståelse för varför gängbrottslighet generellt förekommer medan säkerhetsiseringsteori förklarar enbart varför specifikt MS-13 blivit transnationellt. Båda förklaringar är viktiga och ens val av teori beror därmed på ens ambition med sitt arbete; bred generaliserbarhet eller fallspecifik förklaring.

Säkerhetsiseringsteorin verkar alltså på båda nivåer ha större förklaringskraft än marxismen för att svara på frågeställningen i relation till fallet. Marxismens styrka ligger snarare i dess bredare appliceringsmöjligheter. De strukturella förklaringarna för kriminalitet och organiserad brottslighet som står att finna hos marxismen kan ses som en djupare förklaring än säkerhetsiseringsteorin. Marxismen ser till kontexten; både rummet och tiden, vilket möjliggör att MS-13 kan sättas in i ett bredare sammanhang. För att förklara organisationer som MS-13s framfart och uppkomst är det i min mening därför inte tillfredsställande att enbart se frågan ur ett säkerhetsiseringsperspektiv. Den teorin svarar inte på hur organisationen har uppkommit och vilka mekanismer som ligger bakom gängs utbredning i samhället. Det gör istället marxismen och genom att se till den kontext som organisationen befinner sig i kan djupare strukturella förklaringar uppnås. I min mening ska inte MS-13, i ett marxistiskt perspektiv, inte ses som en isolerad företeelse utan enbart ses i ett bredare sammanhang av brottslighet i det kapitalistiska systemet. Därmed spelar det mindre roll från ett marxistiskt perspektiv att det inte går att förklara varför just MS-13 expanderat framgångsrikt.

Båda perspektiv har alltså sidor som gör dem mycket givande i en analys. Men båda har även negativa aspekter. Marxismen förklarar som sagt inte fullt ut hur just MS-13 blev

transnationell på ett tillfredställande sätt. Dessutom finns det flera punkter som det kan riktas kritik mot. För det första uppstår det svårigheter med att förklara all organiserad brottslighet med teorier om att det handlar om maktvakuum i samhället. Kriminella organisationer finns även i länder som Sverige. Ett land som har ett väl utbyggt välfärdssystem och stat. En poäng som kan göras här är dock att de kriminella nätverken i Sverige troligen inte är lika omfattande och mäktiga som i många andra länder med sämre välfärd. Att detta beror på den mer utbyggda välfärden är dock inte fastslaget, det kan ha att göra med faktorer såsom kultur och normer. Faktorer som marxismen inte tar hänsyn till. Överlag dras det marxistiska perspektivet med brister i säkerhetsställd kausalitet. Omständigheter som marxismen inte inkluderar kan förklara gängs transnationalitet och viss forskning angående gäng stämmer inte alltid överens med marxismens teorier (jämför t.ex. Klein & Maxson 2006).

När det gäller säkerhetiseringsteorin finns även där punkter som kan kritiseras. Framförallt gäller det, som tidigare nämnts, bristen på kontext. De historiska, kulturella och geografiska aspekterna av problematiken saknas vilket ger en mycket smal analys. Kausalitet är även här ett problem, dock inte i lika stor utsträckning. Dels då det är enklare att binda samman politiska uttalanden, lagar och agerande mot ett speciellt hot men även då den grundläggande tanken inom socialkonstruktivism är att det inte handlar om att avspegla verkligheten, utan den uppfattade verkligheten. Kritik kan även framföras mot båda perspektiven på vissa punkter. Inget av perspektiven tar direkt hänsyn till den våldskultur som finns i både USA och i Centralamerika. Hur har till exempel kriget i El Salvador påverkat utveckling av gäng? De politiska beslut som rör bekämpning av gäng i länderna har inte heller berörts närmare, ej heller det politiska läget i El Salvador, Honduras och Guatemala. Detta kan dock potentiellt utvecklas inom båda perspektiven, men jag har på grund av begränsningar i utrymme inte fått den möjligheten i nuläget.

Sammanfattningsvis kan det sägas att det finns starka sidor hos båda perspektiven, men också svagheter. Vilket av perspektivet som är mest gynnsamt för vidare studier rörande gäng är beroende av vilket fokus ens fråga har. Marxismen kan rekommenderas då ens syfte är att uppnå en djupare historisk analys eller om de sociala problemen i samhället vill utredas. Socialkonstruktivismen ger dock en intressant politisk och samhälllig analys rörande diskurs och makt och är möjligen att föredra gällande smalare fallstudier. Men slutligen beror även valet av perspektiv mycket på ens ontologiska och epistemologiska position.

För vidare forskning på ämnet skulle jag även rekommendera att komplettera analysen med andra infallsvinklar. En närmare undersökning av förhållandena i Centralamerika kan till exempel belysas med en institutionell analys. Även många teorier från urbana studier anser jag skulle komplettera en analys väl.

8 Slutsats

Mara Salvatrucha har under de senaste årtionden blivit en transnationell organisation, denna problematik kan förstås ur ett flertal perspektiv. Här har marxism och socialkonstruktivism använts med skilda resultat. Förklaringarna till den internationella expansionen blir mycket varierad beroende på vilket perspektiv som appliceras. Marxismen ger en djupare kontextuell förklaring som lämpar sig till bredare studier över kriminalitet och de samhälliga strukturer som ger upphov till brottsligt beteende. Framförallt har faktorerna maktvakuum och utanförskap påtalats i denna uppsats. För båda är det kapitalistiska systemet och de konsekvenser det för med sig den huvudsakliga förklaringsfaktorn. Socialkonstruktivismen saknar marxismens kontextuella förklaring men ger istället en grundligare förklaring till det enskilda fallet i fråga: MS-13. Teori inom säkerhetsisering har används för att titta på både den militära och sociotala nivån. Den största förklaringsfaktorn ligger inom detta perspektiv på hur MS-13 omtalas och framställs av makthavare och media.

Båda perspektiv kan dock kritiserats och kan kompletteras med ytterligare teorier. Vilket perspektiv som är att föredra i en studie är beroende av dels frågans syfte och metod. Men också författarens ontologiska och epistemologiska uppfattning då de båda perspektiven innehar olika syn på världen och kunskap.

9 Referenser

- Anderson, Elijah, 1999. Code of the street : decency, violence, and the moral life of the inner city. New York ; London : W.W. Norton & Company Ltd.
- Aoyama, Y. & Murphy, J & Hanson, S. 2011: Key Concepts in Economic Geography. London: Sage
- Arana, Ana, 2005. "How the Street Gangs Took Central America", *Foreign Affairs*, vol. 84, nr. 3, s. 98-110,
- Archibold, Randal C, 2010. "Arizona Enacts Stringent Law on Immigration." *The New York Times*. Nyhetsartikel publicerad: 2010-04-23. Tillgänglig: <http://www.nytimes.com/2010/04/24/us/politics/24immig.html?ref=us>
hämtdatum: 2011-12-15
- Archibold, Randal C, 2009. "US. Plans Border 'Surge' against any drug wars." *The New York Times*. Nyhetsartikel publicerad:2009-02-07. Tillgänglig: <http://www.nytimes.com/2009/01/08/us/08chertoff.html> hämtdatum: 2011-12-19
- Barnett, Michael, 2008, "Social Constructivism" i Baylis, John & Smith, Steve & Owens, Patricia, 2008, *The Globalization of World Politics, an introduction to international relations*. Fjärde upplagan. Oxford, Oxford University Press
- Bjereld, Ulf, 2009, "Marxism" i Gustavsson, Jakob & Tallberg, Jonas (red.), 2009. *Internationella relationer*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.
- Brevé, Frederico, 2007, "The Maras", *Military Review*, vol. 87, nr. 4, s. 88-95.
- Buckley, Cara 2007. "A fearsome gang and its wannabes". *The New York Times*. Nyhetsartikel publicerad: 2007-08-19. Tillgänglig: <http://www.nytimes.com/2007/08/19/weekinreview/19buckley.html>
hämtdatum: 2011-12-19
- Castells, Manuel, 2000. *The information age : economy, society and culture*, Vol. 3, End of millennium. 2a upplagan, Oxford : Blackwell.
- Chavez, Leo Ralph, 2008. *The Latino Threat: Constructing Immigrants, Citizens and the Nation*. Stanford: Stanford University Press. Elektronisk förhandsgranskning, Google Books. Tillgänglig: http://books.google.se/books?id=OXcG4pkt2zUC&pg=PA21&dq=latin+threat&hl=sv&sa=X&ei=ROhIT6KCNsL_4QTAhdCBCA&redir_esc=y#v=onepage&q=latin%20threat&f=false Hämtdatum: 2011-12-15
- Commonwealth of Virginia Department of State Police Virginia Fusion Center, 2008. "MS-13 Intelligence report. Tillgänglig: <http://publicintelligence.info/VFCMaraSalvatrucha.pdf> Hämtdatum: 2011-11-19
- Costa, Greta, Costa, Lorenta, 2007, "Adverse effects of U.S. Foreign Policy: MS-13 (Mara Salvatrucha)", *Conference Papers. International Studies Association*, s. 1-36.

- Cruz, José Miguel (2010). "Central American maras: from youth street gangs to transnational protection rackets", *Global crime*, vol. 11, nr. 4, s. 379-398.
- Duffy, Maureen P 2004 "Introduction" i Duffy, Maureen P. and Gillig, Scott Edward, 2004. *Teen gangs : a global view*. Westport, CT : Greenwood Press
- Egan, Timothy, 2004. "Border Desert Proves Deadly for Mexicans", *The New York Times*. Nyhetsartikel publicerad: 2004-05-23. Tillgänglig: <http://www.nytimes.com/2004/05/23/us/border-desert-proves-deadly-for-mexicans.html> hämtdatum: 2011-12-19
- Elster, Jon, 1986. *An introduction to Karl Marx*. Cambridge: Cambridge university press.
- Eriksson, Johan, 2009, "Konstruktivism" i Gustavsson, Jakob & Tallberg, Jonas (red.), 2009. *Internationella relationer*. Andra upplagan. Lund: Studentlitteratur.
- Esaiasson, Peter, et al, 2007. *Metodpraktikan: Konsten att studera samhälle, individ och marknad*. Stockholm: Norstedts juridik.
- FBI, Federal Bureau of Investigation, 2008. "The MS threat, a national assessment" publicerad: 14-01-08. Tillgänglig: http://www.fbi.gov/news/stories/2008/january/ms13_011408 Hämtdatum: 2011-11-20
- Franco, Celinda (2008). "The MS-13 and 18th Street Gangs: emerging Transnational Gang Threats". *CRS report for Congress*. Tillgänglig: <http://www.fas.org/sgp/crs/row/RL34233.pdf> hämtdatum: 2011-11-10
- Franko Aas, Katja, 2007. *Globalization and crime*. London : SAGE.
- Greenberg, David F, 1981. *Crime and capitalism: readings in marxist criminology*. Palo Alto: Mayfield publishing company.
- Hagedorn, John M, 2008. *A world of gangs : armed young men and gangsta culture*. Minneapolis : University of Minnesota Press, cop
- History Channel 2008: Gangland "The Root of All Evil". Tillgänglig: <http://www.youtube.com/watch?v=sWc1dSulod8> hämtdatum: 2011-12-15
- Hobden, Stephen & Jones, Richard Wyn, 2008. "Marxist Theories of International Relations" i Baylis, John & Smith, Steve & Owens, Patricia, 2008, *The Globalization of World Politics, an introduction to international relations*. Fjärde upplagan. Oxford, Oxford University Press
- Hough, Peter, 2008. *Understanding Global Security*. London: Routledge
- Johnson, Kevin 2006. "MS-13 gang growing extremely dangerous, says FBI". *USA Today*. Nyhetsartikel publicerad: 2006-01-05. Tillgänglig: http://www.usatoday.com/news/nation/2006-01-05-gang-grows_x.htm hämtdatum: 2011-12-15
- Klein, Malcom W & Maxson, Cheryl L, 2006. *Steet Gang Patterns and Policies*. Oxford: Oxford University Press.
- Kraul, Chris & Lopez, Robert & Connell, Rich, 2005. "MS-13 blamed for massacre on buss" *The Seattle Times*. Nyhetsartikel publicerad: 2005-05-22. Tillgänglig: http://seattletimes.nwsourc.com/html/nationworld/2002283961_gangslaying2_2.html hämtdatum: 2011-12-17.

- Lineberger, Kelly Padgett, 2011, "The United States-El Salvador Extradition Treaty: A Dated Obstacle in the Transnational War Against Mara Salvatrucha (MS-13)", *Vanderbilt Journal of Transnational Law*, vol. 44, nr. 1, s. 187-216.
- National geographic Explorer, 2006. "World's most dangerous gang" Tillgänglig: <http://www.youtube.com/watch?v=HY9VWBZkA-s> Hämtdatum: 2011-11-17
- Oxford English Dictionary. "Hispanic" och "Latino". Tillgänglig: <http://www.oed.com.ludwig.lub.lu.se/view/Entry/87253?redirectedFrom=hispanic#eid> hämtdatum: 2012-03-17
- Peoples, Columba & Vaughan-Williams, Nick, 2010. *Critical Security Studies - An introduction*. London: Routledge
- Robertson, Alexa, 2009, "Globalisering" i Gustavsson, Jakob & Tallberg, Jonas (red.), 2009. *Internationella relationer. Andra upplagan*. Lund: Studentlitteratur
- Reese, Ellen, 2009, "Fighting Cutbacks & Expanding Social Services: Community-Labour Coalitions in Los Angeles", *Conference Papers – American Sociological Association*, s. 1-32.
- Seelke, Ribando Clare 2010, "Gangs in central America", *Journal of current issues in crime, law and law enforcement*, vol. 3, nr. ½, s. 83-103.
- Schorn, Daniel, 2009. "The fight against MS-13". *CBSnews, 60 minutes*. Nyhetsartikel publicerad 2009-02-11. Tillgänglig: http://www.cbsnews.com/2100-18560_162-1090941.html?pageNum=2&tag=contentMain;contentBody hämtdatum: 2011-12-19
- Teorell, Jan & Svensson, Torsten, 2007. *Att fråga och att svara. Samhällsvetenskaplig metod*. Malmö: Liber
- U.S. Department of Labor, Bureau of Labor Statistics, 2008, 2010, "The employment situation" Tillgänglig: http://www.bls.gov/news.release/archives/empsit_02012008.pdf hämtningsdatum: 2011-12-17
- Van Derbeken, Jaxon, 2008. "Widow pleads for death penalty" *San Fransisco chronicle, SFGate*. Nyhetsartikel publicerad: 2008-06-27. Tillgänglig: <http://www.sfgate.com/cgi-bin/article.cgi?file=/c/a/2008/06/27/MNV711FT7I.DTL> hämtdatum: 2011-12-17
- Waquant, Luïc, J.D, 1995, "The Ghetto, The State and the New Capitalist Economy" i Kasinitz, Philip (red), 1995. *Metropolis, Center and Symbols of Our Times*. New York University Press, Washington Square, New York.
- Wenneberg, Sören Barlebo, 2010. *Socialkonstruktivism: positioner, problem och perspektiv*. Malmö: Liber

